

University of Groningen

Macroeconomic adjustment processes. A sequential analytical approach

Snippe, Jan

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

1985

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Snippe, J. (1985). *Macroeconomic adjustment processes. A sequential analytical approach*. s.n.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Samenvatting

De belangrijkste geschilpunten in de macro-economie hebben te maken met het ontbreken van macro-economische modellen waarmee kan worden nagegaan of schokken in de particuliere sector tot grote en langdurige onevenwichtigheden kunnen leiden. Tot het midden van de jaren zeventig is de macro-economie gedomineerd door het IS-LM model. Met name dit model is voor de analyse van het bovengenoemde probleem ongeschikt.

In de eerste plaats kan in dat model niet worden geanalyseerd in hoeverre exogene veranderingen in de consumptieve bestedingen (of de investeringen) via de werking van financiële markten voldoende gecompenseerd worden door endogene veranderingen in de investeringen (of de consumptieve bestedingen). Daardoor kan binnen het IS-LM model niet worden aangegeven of vanuit de particuliere sector grote bestedingsfluctuaties te verwachten zijn.

In de tweede plaats is het IS-LM model een evenwichtsmodel, dat niet aangeeft welke aanpassingsprocessen aan een eventueel evenwicht ten grondslag liggen. Bij de analyse daarvan gaat het vooral om de vraag welke rol prijs- en hoeveelheidsaanpassingen spelen. Ook nieuw ontwikkelde benaderingen zoals de nieuw-klassieke macro-economie en de onevenwichtigheidsanalyse falen op dit terrein. De eerste omdat zonder nadere verklaring wordt aangenomen dat alle prijzen altijd voldoende snel worden aangepast om te zorgen voor ruiming van alle markten. De tweede omdat zonder nadere rechtvaardiging wordt uitgegaan van zeer rigide prijzen en de nadruk volledig op hoeveelheidsaanpassingen wordt gelegd.

Wat de macro-economie nodig heeft is een model dat aan twee eisen voldoet. In de eerste plaats moet een verklaring worden gegeven voor de mate waarin prijzen veranderen over de tijd, zodat niet langer de noodzaak bestaat een van bovengenoemde extremen te gebruiken. In de tweede plaats moet de mogelijkheid bestaan na te gaan in hoeverre besparings- en investeringsbeslissingen worden gecoördineerd door financiële markten. Het doel van

dit proefschrift is zo'n model te ontwikkelen en te analyseren.

De onevenwichtigheidsanalyse laat door prijsaanpassingen geruimde markten toe als een speciaal geval. De nieuw-klassieke benadering laat echter geen markten toe die niet geruimd zijn. De onevenwichtigheidsanalyse is wat dit betreft flexibeler. Daarom wordt in hoofdstuk 2 nagegaan in hoeverre de onevenwichtigheidsbenadering geschikt is als basis voor een model dat aan de eerstgenoemde eis voldoet. Geconcludeerd wordt, dat de standaard-onevenwichtigheidsmodellen daartoe verandering moeten ondergaan. In het bijzonder gaat het daarbij om het loslaten van de veronderstelling dat prijsveranderingen pas kunnen optreden als een zogenaamd evenwicht met vaste prijzen tot stand is gekomen.

In hoofdstuk 3 wordt aangegeven aan welke eisen een model moet voldoen om te kunnen analyseren of financiële markten in staat zijn spaar- en investeringsbeslissingen te coördineren. Tevens wordt uiteengezet hoe aan deze eisen kan worden tegemoet gekomen. Daarbij blijkt aansluiting mogelijk bij de conclusie van hoofdstuk 2. Een modelmatige illustratie van de voorgestelde aanpak wordt gebruikt om aan te geven dat de zojuist genoemde coördinatie zeer onwaarschijnlijk is.

In hoofdstuk 4 wordt een model gepresenteerd dat meer dan de gebruikelijke onevenwichtigheidsmodellen tegemoet komt aan de in de hoofdstukken 2 en 3 opgenomen beschouwingen. Het model bevat een goederenmarkt, een arbeidsmarkt, een markt voor korte-termijn-krediet, een obligatiemarkt en een aandelenmarkt. De laatste twee markten worden altijd geruimd door prijsaanpassingen. Op de andere markten hoeft dat niet het geval te zijn. Het model bevat vier (groepen van) economische subjecten. (1) Gezinnen kopen goederen, aandelen en obligaties en verkopen arbeid. (2) Ondernemingen produceren en verkopen goederen, investeren en bieden werkgelegenheid. Investerings worden gefinancierd uit eigen kasmiddelen, door obligaties te verkopen en door aandelen uit te geven. Indien nodig wordt de produktie gefinancierd door korte-termijnkredieten. (3) De banken kopen en verkopen obligaties en verlenen korte-termijnkredieten. (4) De overheid koopt goederen en biedt werkgelegenheid. Overheidsuitgaven worden gedekt door belastingheffing over de

inkomens van gezinnen, ondernemingen en banken, door obligaties te verkopen en door veranderingen in de hoeveelheid basisgeld.

Door het model te laten aansluiten bij de analyse in de hoofdstukken 2 en 3 verschilt het van de standaard onevenwichtigheidsmodellen. In de eerste plaats wordt aangenomen dat aan het begin van een periode ondernemers bij het bepalen van hun produktie- en werkgelegenheidsplannen niet altijd op de hoogte zijn van het niveau van de effectieve vraag dat binnen die periode wordt gerealiseerd. Een van de aanpassingen die in het model centraal staan, is daarom de aanpassing van produktieplannen aan het te verwachten niveau van de effectieve vraag.

Het tweede verschil hangt daarmee samen. Veel aandacht is besteed aan de voorraadvorming in aanpassingsprocessen. In de macro-economische literatuur krijgt deze in toenemende mate aandacht. Onjuiste verwachtingen van ondernemers ten aanzien van het niveau van de effectieve vraag leiden tot over- of onderproduktie en daardoor tot ongewenste voorraadmutaties. Verschillen die daardoor ontstaan tussen de gewenste en de feitelijke voorraden kunnen een belangrijke oorzaak zijn van korte-termijn macro-economische fluctuaties.

Bovendien hebben de feitelijke voorraden enerzijds en de mogelijkheden voor het winstgevend aanhouden daarvan anderzijds, belangrijke invloeden op de prijsvorming. In het ontwikkelde model is daarmee rekening gehouden. Daarmee hangt samen het derde verschil: de prijsvorming vormt het resultaat van optimaliserend gedrag, zodat het niet langer nodig is ten aanzien daarvan *ad hoc* veronderstellingen te maken. Daarmee wordt voortgegaan op de weg die eerder is ingeslagen door ondermeer Groenveld, Benassy, Kahn en anderen. Prijs- en hoeveelheidsbeslissingen worden bovendien simultaan genomen.

In de vierde plaats bevat het model een vrij uitgebreide financiële sector. De desbetreffende markten zijn zodanig verdisconteerd, dat ze een rol kunnen spelen bij de coordinatie van besparings- en investeringsbeslissingen.

Ten vijfde zijn in het model lange- en korte-termijnaanpassingen onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Het in hoofdstuk 4 ontwikkelde model wordt in hoofdstuk 5 op zijn eigenschappen onderzocht. Vanwege de complexiteit van het model wordt daarbij gebruik gemaakt van numerieke simulatie. Het model blijkt een grote diversiteit aan mogelijke ontwikkelingen te kunnen genereren. Daarom, en omdat het model uitermate complex is, bestaat geen mogelijkheid tot zeer algemene conclusies te komen. Wel blijkt dat coördinatie tussen besparings- en investeringsbeslissingen bij lange na niet tot stand komt. Tevens valt in de meeste gevallen noch een duidelijke convergentie naar evenwichtige situaties, noch een duidelijk explosieve ontwikkeling te bespeuren als een evenwicht eenmaal verstoord is. De patronen die dan ontstaan hebben niets of zeer weinig gemeen met de patronen die door de monetairistische theorie worden voorspeld. Tenslotte blijkt een relatie tussen prijsveranderingen, voorraadontwikkelingen en ondernemersverwachtingen te bestaan die overeenstemt met wat in recente publicaties ten aanzien daarvan is geconcludeerd.

De mogelijkheid algemene conclusies te trekken wordt tevens sterk beperkt doordat voor de opstelling van een model als dat van hoofdstuk 4 geen goede theoretische fundamenteen beschikbaar zijn. In hoofdstuk 6 wordt nader ingegaan op enkele centrale *ad hoc* elementen van het model die van dat gebrek het gevolg zijn.

8650
1984